

LIPICS LÁSZLÓ

AZ IDEGEN NYELVISMERET SZEREPE A RENDŐRI INTÉZKEDÉSEK VÉGREHAJTÁSÁBAN

*„Aki csak egy nyelvet ismer, nem ismer egyet sem.”
(Goethe)*

E tanulmány keretében azt vizsgáltam szükség van-e idegen nyelvismeretre, és ha igen, akkor mely rendőri intézkedések során. E mellett úgy gondolom, hogy a Vas Megyei Rendőr-főkapitányságon kialakult egy jó gyakorlat az idegen nyelv képzések végrehajtására, melyet bemutatok. Minthogy Vas megye schengeni belső határok mentén helyezkedik el, így a nyelvképzések végrehajtására elérhető külső források beszűkültek, ellentétben a külső határos megyékkel, ahol megfelelő pályázat alapján a Schengeni Külső Határok Alapból hozzájárulás nyerhető.

1. Külföldiekkel való találkozás

E fejezetben arra a kérdésre keresem a választ, hol találkozhatunk leginkább külföldiekkel? Az utazók, illetve átutazók körében egyaránt. Magyarország – saját szemszögünkből nézve – jelentős idegenforgalmat bonyolít le. Mi is az idegenforgalom? Ennek meghatározásához a legnagyobb internetes lexikont hívtam segítségül, azaz: a turizmus egyrészt a turisták tevékenysége, másrészt és tágabb értelemben az idegenforgalom névvel is jelölt gazdasági ágazat, amely a turistatevékenységek köré szerveződő szolgáltatásokon és intézményeken alapul.²⁹² Lefordítva az idegenforgalom a turisták kiszolgálására épülő gazdasági tevékenység, de úgy gondolom, hogy helyesebb meghatározás lenne a fenti meghatározás egészére az idegenforgalom szót használni, azaz a nem helyi lakosok által végrehajtott turistatevékenység, illetve az e személyek kiszolgálására hivatott szolgáltatások összessége.

²⁹² Forrás: <http://hu.wikipedia.org/wiki/turizmus> (2009. június 2-i letöltés)

Régió megne- vezés	Kereskedelmi szálláshelyeken 2008. évben								Átlag- gos tart.idő	Külf-ek átl.tart. idő
	Vendég				Vendégéjszaka					
	külföldi	%	belföldi	összesen	külföldi	%	belföldi	összesen		
Közép- Mo.	2243766	64%	621869	2865635	5331678	54%	1290606	6622284	2,3	2,38
Közép- D.túl	215151	6%	553723	768874	950516	10%	1291346	2241862	2,9	4,42
Ny- Dunántúl	480477	14%	838942	1319419	1835306	18%	2194577	4029883	3,1	3,82
D- Dunántúl	159406	5%	635315	794721	653576	7%	1593209	2246785	2,8	4,1
Észak-Mo.	109895	3%	568107	678002	274214	3%	1252688	1526902	2,3	2,5
É-Alföld	166392	5%	520338	686730	627391	6%	1375851	2003242	2,9	3,77
D-Alföld	112825	3%	363708	476533	262473	3%	888722	1151195	2,4	2,33
Összesen	3487912	100%	4102002	7589914	9935154	100%	9886999	19822153	2,6	2,85

1. sz. táblázat 2008. évben kereskedelmi szálláshelyek vendégforgalma régióként

Hogy az országon belül mely területeken, mekkora az idegenforgalom megtudhatjuk a Központi Statisztikai Hivatal adataiból. Mivel az Európai Unió statisztikai szempontból a megyerendszert nem ismeri, ezért a magyar adatszolgáltatási rendszer is követi a régiós felosztást. Magyarország hét régióra tagozódik: Észak-Magyarország, Észak-Alföld, Dél-Alföld, Közép-Magyarország, Közép-Dunántúl, Nyugat-Dunántúl, Dél-Dunántúl.

A megvalósuló idegenforgalmat több szempontból is vizsgálni lehet. Én úgy gondolom, hogy a külföldiek utazási szokásaiból két lényeges momentum emelendő ki dolgozatom témájához kapcsolódóan. Egyrészt a területekre (régiókra) irányuló teljes (ld. 2. sz. táblázat), illetve a területekre irányuló kereskedelmi vendéglátóhelyeken megvalósuló idegenforgalom (ld. 1. sz. táblázat).

Külföldiek beutazásai 2008.	Beutazók száma	Több napra érkezők száma	Ny-D-ra érkezők aránya
	<i>Ezer fő</i>	<i>Ezer fő</i>	<i>%</i>
Ausztria	6397	918	69
Németország	3103	2087	39
Románia	8079	718	15
Szerbia	2279	219	9
Szlovákia	8172	657	42
Egyéb	11524	4215	
Mindössz	39554	8814	27

2. sz. táblázat A leggyakoribb beutazó állampolgárok és úticéljuk

A két táblázat adataiból összefoglalva az alábbi következtetéseket lehet levonni. Magyarországra közel negyven millió külföldi érkezett, azonban ennek nagy része csak egy napra, rövid látogatási vagy bevásárlási céllal. Több napra (azaz itt megszállva) kb. 9 millió külföldi érkezett, a Nyugat-Dunántúlra irányult az itt megszállók valamivel több, mint negyede, azonban kereskedelmi szálláshelyeket csak az itt megszálló külföldiek alig 40 %-a vett igénybe. Amennyiben csak a kereskedelmi szálláshelyek forgalmát vesszük figyelembe, kijelenthető, hogy a külföldi turisták döntő többsége a központi régiót veszi célba, és a második legnagyobb részt produkáló Nyugat-Dunántúl adja azt átlagot (14 %), mely régiók számának megfelelő lenne, azaz egyhetedet. A nagyobb rész hol száll meg? E téma rendszeresen felmerül, már több újságcikk is foglalkozott vele, illetve egy keszthelyi egyetemi tanulmányban is olvashattunk róla. Valószínűleg nem másról van szó, mint az engedély nélküli szállásadásról. Ami a téma nehézségét adja az, hogy nem csak magyar állampolgárokról van szó, hanem külföldiekről is.

Úgy gondolom, hogy a mélységi migrációs ellenőrzések egyfajta továbbfejlesztési lehetőségéről van szó, az önkormányzatok, az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal, a Vám- és Pénzügyőrség, valamint a Rendőrség együttműködésében.

Vizsgálni kell azt is, hogy az idegenforgalom hova, mely területekre irányul? Nyugat-Dunántúlról elmondható, hogy alapvetően a fürdőturizmus számottevő. A KSH 2006. évben készített tanulmányában²⁹³ a Nyugat-Dunántúli régióban 25 termál- és gyógyfürdő helyet ismertet, azóta ez a szám folyamatosan bővül (csak Vas Megyénél maradván Szentgotthárdon elkészült, Körmenden még épül a fürdő). Szintén a fürdéshez kapcsolódnak a hideg vizes állóvizek, közülük kiemelkedik a két nagyobb tó Balaton és Fertő-tó forgalma. E mellett külföldiek szempontjából a nagyobb városok idegenforgalma említendő meg, a magyar szemmel viszonylag jelentősnek mondható egyéb helyeken (pl. őrési turizmus, Fertőd, Nagycenk) a külföldiek ott tartózkodása jelentéktelen.

Hol találkozhatunk még külföldiekkel? Az előbb már érintőlegesen foglalkoztam a témával, nem máshol, mint a településeken, mint ingatlan tulajdonosok. E témában szűkebb pátriát vizsgáltam csak. A Vas Megyei Közigazgatási (illetve jogutódja az Államigazgatási) Hivatal ingatlanvásárláshoz 2007-től 2009 első negyedéig 244 esetben adta hozzájárulását. Zárójelben jegyzem meg, hogy például aki az ingatlanok bérbeadása, azaz „szobáztatás” kapcsán kívánna vizsgálgódní, vagy esetleg bűncselekmény elkövetése esetén, a helyszínen fel nem lelhető sértett kiértesítése céljából valódi lakóhelyének megállapítása miatt nincs egyszerű dolga. Ugyanis a földhivatal az állampolgársági kategória nyilvántartására nincs feljogosítva, azaz egy németes hangzású névből nehéz kideríteni, hogy német, osztrák, svájci, (észak-)olasz, holland, (nyugat-) francia állampolgárságú, azaz egyáltalán melyik országban célszerű keresni, ha nem a valódi lakcíme van nyilvántartva.

²⁹³ Forrás: <http://portal.ksh.hu/pls/ksh/docs/hun/xftp/stattukor/regiok/gyorgyogyturizmus06.pdf> (2009. június 2-i letöltés)

Állampol gárság/ne gyedév	2007				2008				2009	Mind össz.
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	
osztrák	14	3	18	8	11	15	15	3	20	107
német	1	3	10	6	6	3	6	6	4	45
svájci	1	0	0	1	3	2	0	1	0	8
brit	3	1	3	5	2	0	1	1	0	16
olasz	0	1	1	4	0	1	5	3	2	17
egyéb	3	2	6	9	4	4	7	6	10	51
Osszesen	22	10	38	33	26	25	34	20	36	244

3. sz. táblázat Külföldiek ingatlanszerzése Vas Megyében

2. Rendőri intézkedések, ahol szükség lehet nyelvismeretre és az ehhez kapcsolódó jogszabályok

Az alábbiakban összegyűjtöttem, hogy véleményem szerint mely intézkedések során találkozhat a rendőr külföldivel:

- Igazoltatás, közúti ellenőrzés, felvilágosítás kérés és határforgalom ellenőrzés során;
- Bűncselekmény sértettjeként;
- Büntetőeljárásban: elkövetőként és tanúként;
- Szabálysértések és balesetek sértettjeként, elkövetőjeként és tanújaként;
- Idegenrendészeti eljárásban;
- Információ nyújtása során;
- Közigazgatási eljárásban (pl. rk. halál vizsgálata);
- Elővezetés során;
- Végül, de nem utolsó sorban bejelentések során.

Megállapítható, hogy gyakorlatilag a rendőri tevékenységek végrehajtása során, bárhol, bármikor találkozhatunk külföldi, magyar nyelvet nem beszélő személlyel. Azt, hogy hol, milyen nyelvet beszélő külföldiekkel találkozhat a rendőr, azt mindig az adott hely sajátosságaitól függ, de a KSH adataiból egyértelműen kiderül, hogy német nyelvet beszélő külföldiekkel szinte az ország teljes területén, míg angol nyelvű turistákkal elsősorban a központi régióban számolhatunk.

Tavalyi év folyamán az Országos Rendőr-főkapitány úr új belső szabályozást alkotott²⁹⁴ a turisztikai idény rendőri feladatainak végrehajtására, mely alapján minden megyei rendőr-főkapitányságnak végrehajtási tervet kell készítenie a nyári időszakra.²⁹⁵ A végrehajtási terv tartalmazza:

- az illetékességi terület turizmussal összefüggő általános feladatait;

²⁹⁴ A turisztikai idény rendőri feladatainak végrehajtására szóló 32/2008. (OT 17.) ORFK utasítás

²⁹⁵ Utasítás 12. pont

- a turisztikailag frekvenciált helyek felsorolását, azok rendőri ellenőrzésének módszerét;
- az információs centrumok létesítésének helyeit és működésük szabályozását;
- a folyamatos rendőri jelenlétet biztosító mozgóéri szolgálati helyek felsorolását;
- a 24 órás idegen nyelvű panaszfelvételi helyeket, azok városi telefonszámát, a diák tolmácsok foglalkoztatási rendszerét.

Ezen utasítás alapján statisztikai adatszolgáltatást is végre kell hajtani²⁹⁶, melynek formátumát a norma melléklete tartalmazza. Vas megyében 2008. évben a végrehajtó szervek az alábbi intézkedéseket hajtották végre²⁹⁷:

Június-augusztus	2008
Ismertté vált bcs-k össz.:	1507
<i>Külföldi gyanúsítottak száma</i>	19
Szabálysértési felj. összesen:	3009
<i>Külf. szabálysértési elköv. száma:</i>	594
Külföldi jogellenes tartózkodása	14
<i>Külföldi sérelmére bcs.</i>	15
<i>Külföldi sérelmére szabs.</i>	24
Panaszok össz.:	7
<i>Külföldi jogos / megalapozatlan</i>	0/1

4. sz. táblázat Vas Megyei Rendőr-főkapitányság intézkedései 2008. év turistaszezonjában

A táblázatból kitűnik, hogy bűncselekmények terén a külföldiek előfordulása szerencsére mind elkövetőként, mind áldozatként alacsony. Azonban az is kiemelkedik, hogy szabálysértési elkövetőként már számítanunk kell megjelenésükkel.

Fontosabb jogi előírások

A fent felsorolt rendőri intézkedések során, az eljárásokhoz kapcsolódó jogszabályi előírások alapvetése, hogy mindenkinek joga van az anyanyelvét, illetve – egyes esetekben - az általa beszélt (illetve más egyéb megfogalmazások is ismertek, mint az a lenti listából az általam aláhúzással kiemeltként észrevehető) – nyelvet használni az eljárás során. Egyes jogszabályok, melyek az idegennyelv használattal foglalkoznak.

A) 2004. évi CXL. törvény a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól (Ket.) kimondja, hogy a közigazgatási hatósági eljárás hivatalos nyelve a

²⁹⁶ Utasítás 25. pont

²⁹⁷ Adatok forrása: Vas Megyei Rendőr-főkapitányság Közrendvédelmi és Határrendészeti Osztály. Megjegyzés: kiemelés tőlem, csak a külföldiekkel kapcsolatos adatokra fókuszálva.

magyar és mindenkinek joga van az anyanyelvének használatára.²⁹⁸ Amennyiben a közigazgatási hatóság nem magyar állampolgárságú, a magyar nyelvet nem ismerő személy ügyében magyarországi tartózkodásának tartama alatt hivatalból indít azonnali intézkedéssel járó eljárást, vagy a természetes személy ügyfél azonnali jogvédelemért fordul a magyar közigazgatási hatósághoz, a hatóság köteles gondoskodni arról, hogy az ügyfelet joghátrány ne érje a magyar nyelv ismeretének hiánya miatt.²⁹⁹ Ugyanakkor a Ket. rendelkezik a tolmács igénybevételéről, abban az esetben ha az ügyfél vagy az eljárás egyéb résztvevője által használt idegen nyelvet az ügyintéző nem beszéli. A jogszabály szerkesztői gondoltak arra az esetre is, ha az ügyintéző beszéli az idegen nyelvet. Ebben az esetben csak az ellenérdekű ügyfél és az eljárás egyéb résztvevője érdekében kell tolmácsot alkalmazni, kivéve, ha ők is beszélnek az adott idegen nyelvet, ezekben az esetekben ennek tényét a jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell. Feltéve, hogy a közigazgatási eljárásban siket, néma vagy siketnéma személy vesz részt, akkor jeltolmácsot kell alkalmazni.³⁰⁰

B) 1998. évi XIX. törvény a büntetőeljárásról (Be.) szintén hangsúlyozza, hogy az eljárás nyelve a magyar, de a magyar nyelv nem tudása miatt senkit sem érhet hátrány. A büntető eljárásban mind szóban, mind írásban mindenki az anyanyelvét, vagy - ha a magyar nyelvet nem ismeri - az általa ismertként megjelölt más nyelvet használhatja.³⁰¹ A Be.-ben szabályozva van egyes iratok lefordítása is: „Annak a határozatnak és más hivatalos iratnak a lefordításáról, amelyet e törvény szerint kézbesíteni kell, az a bíróság, ügyész, illetőleg nyomozó hatóság gondoskodik, amelyik a határozatot meghozta, illetőleg a hivatalos iratot kibocsátotta.”

C) 1999. évi LXIX. törvény a szabálysértésekről (Sztv.) a többitől eltérő szabályozást használ, amikor kijelenti: „Ha a nem magyar anyanyelvű személy az eljárás során az anyanyelvét vagy az általa értett nyelvet kívánja használni, tolmácsot kell igénybe venni.”³⁰² Ugyanakkor e mellett a Ket.-hez hasonlóan kitér a speciális jeltolmácsolásra is, hiszen ha a meghallgatandó személy süket vagy néma, tolmács igénybevételével vagy írásbeli érintkezés útján kell kihallgatni.

D) 2007. évi II. törvény a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról (Harm.tv.) és a 2007. évi I. törvény a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról. (Szmtv.) A Harm.tv.-ben az eljárásra nincs külön szabályozás, ezért az eljárás alapja a Ket., de szabályozza a határozat kihirdetését, azaz azt a jelen levő ügyfél előtt az anyanyelvén vagy az általa értett más idegen nyelven szóban is közölni kell.³⁰³ Ezen túlmenően az Szmtv. azt is kimondja, hogy az ügyfelet a törvényben biztosított jogairól és kötelezettségeiről, különösen jogorvoslati jogáról, kártalanítási igényéről, valamint jogai érvényesítésének módjáról az általa értett nyelven tájékoztatni kell.³⁰⁴

Az ismertetett jogszabályi szövegekből levonható következtetések.

- Az idegen nyelv használata az egyes törvényekben nincs összhangban.

²⁹⁸ Ket. 9. § és 4. §

²⁹⁹ Ket. 9-11. §

³⁰⁰ Ket. 60. §

³⁰¹ Be. 9. §

³⁰² Sztv. 62. §

³⁰³ Harm.tv. 89. §

³⁰⁴ Szmtv. 69. és 71. §

- A szabálysértési eljáráson – mely kategorikusan előírja a tolmács használatát - kívül minden más eljárásban szabad az ügyintéző idegen nyelv ismeretének használata.
- Az idegenrendészeti törvények (Szmtv. és Harm.tv.) előírásai nem azonosak, nem felelnek meg az esélyegyenlőségnek, hiszen a szabad mozgás jogával rendelkező személyeknek egyfajta többlétszolgáltatás biztosítását garantálják a törvény szövegével, még akkor is, ha a jogok, kötelezettségek ismertetéséhez nem kötelező az anyanyelv, csak a személy által értett nyelv használata.

3. Nyelvismeret és nyelvképzés helyzete a Vas Megyei Rendőr-főkapitányságon

A Vas Megyei Rendőr-főkapitányságon (VMRFK) 405 fő rendelkezik nyelvvizsgálattal. E csoportból 60 fő két nyelvből, 4 fő három nyelvből is tett vizsgát, ezen kívül néhány személynek azonos nyelvből több szintű vizsgaokmánya is van, így összesen 477 nyelvvizsgát tart számon a Humánigazgatási Szolgálat.

	Fő
Tiszt, főtiszt, tábornok	205
Tiszthelyettes, zászlós	178
Közalkalmazott, köztisztviselő	22
Összesen	405

5. sz. táblázat VMRFK állományából nyelvvizsgálattal rendelkezők megoszlása állománykategória szerint

	darab
Angol	151
Német	256
Francia	1
cigány (lovári)	7
eszperantó	26
horvát	7
szlovén	9
olasz	8
orosz	11
szerb	1
Összesen	477

6. sz. táblázat VMRFK állományának nyelvvizsgálói

Az állomány nyelvképzése

Az idegen nyelvi képzés lehetőségei a Rendőrség keretein belül két részre oszthatóak. Egyrészt a megyei főkapitányságokon belül, másrészt a felsőbb szintű szervezetek által szervezettek. Ezúton szeretném bemutatni a – véleményem szerint kialakult jó gyakorlatot – a főkapitányságon zajló nyelvképzésről. A személyi állományból 2007-2009 évek során mindösszesen 5 fő (1 német alap, 1 angol alap, 1 német közép, 2

angol közép) vett részt a Nemzetközi Oktatási Központ, illetve Közép Európai Rendőr Akadémia által szervezett nyelvtanfolyamokon.³⁰⁵ 2007 évben egy projekt keretében a Körmendi Rendészeti Szakközépiskola tanárainak segítségével 39 fő (16 fő angol alap, 23 fő német alap) vett részt tanfolyamon.

A főkapitányságon belül a határőrségi integrációt követően indultak be a belső nyelvtanfolyamok. A főkapitányságon 3 nyelvtanár (2 német, 1 angol) van alkalmazva, akik alap, közép és középfeladói szintű nyelvtanfolyamokat tartanak, év közben és nyáron. Ezidáig három helyszínen indultak nyelvtanfolyamok, Szombathelyen (angol és német), valamint csak 2008. évben Körmenden (német) és Sárváron (angol és német). Ezidáig három időpontban indult nyelvtanfolyam, a részt vevők létszáma és eredményei az alábbi táblázatban láthatóak.

	nyelv	fok	kezdte (fő)	abbahagyta (fő)	sikeres áll. nyelvvizsg. száma
2008. január	német	alap	38	8	18
	angol	alap	33	8	21
2008. szeptember	német	alap	11	2	tanfolyam vége 2009.06.30
	német	közép	9	5	
	német	ó	10	0	nincs kötelezettség
2009. január	német	alap	8		tanfolyam vége 2009.12.15
	német	közép	4		
	német	ó	7		nincs kötelezettség
	angol	alap	21	1	tanf.vége 09.12.15
	angol	ó	19		nincs kötelezettség
Összesen			160	24	

7. sz. táblázat VMRFK belső tanfolyamai 2008-2009.

A fenti táblázatból megállapítható, hogy a főkapitányság állományából másfél év alatt 160 fő kapott lehetőséget nyelvtanulásra.

A nyelvtanfolyamok hetente egy alkalommal 4, illetve 8 órában kerülnek végrehajtásra, „keresztfél éves” esetén nyári szünettel. A hivatalos nyelvtanfolyamokon kívül a nyári szünetben lehetőség van korrepetálásra, szinten tartásra, szabadidő terhére. Sajnos 2008. évben csekély volt erre az érdeklődés, miként az a lehetőség is kihasználatlan maradt, hogy a munkatársak gyermekei nyári táborszerűen vegyenek részt képzésben, ugyanis a két nyelvből összesen 10 fő alatti jelentkezést nyújtottak be, így a képzés elindításának nem volt értelme. A nyelvtanárok tájékoztatása alapján az idén a szintentartó, korrepetáló képzésre nagyobb számú jelentkezést nyújtottak be a kollégák. Ezen lehetőségben egyébként a tanárok is rugalmasak, akár heti egy alkalommal több órában, akár minden nap egy-egy órában a jelentkezők rendelkezésére állnak.

³⁰⁵ E téren csak a VMRFK nyilvántartásaira támaszkodtam, az adatok nem tartalmazzák a Határőrség által beiskolázott létszámokat.

A beiskolázott személyekkel tanulmányi szerződést köt a főkapitányság, melyben a tanulóknak két fő kötelezettségvállalása van az óralátogatási kötelezettségen kívül. Egyrészt a tanfolyam befejezését követően annak időtartamának megfelelő további szolgálat vállalása a főkapitányság állományában, másrészt a vizsgaköteles tanfolyamokon sikeres állami nyelvvizsga megszerzése meghatározott időn belül.

Összességében megállapítható, hogy a VMRFK állományában sok a nyelvvizsgával rendelkezők száma (sőt 64 fő két vagy három nyelvből rendelkezik nyelvvizsgával), azonban az igazi nyelvtudás nem mérhető. Véleményem szerint a főkapitányságon zajló nyelvképzések kiválóan szervezettek, az állomány igényeinek megfelelőek. A beiskolázottak létszáma magas, a lezárult tanfolyamokon végzetek vizsgasikere hasonlóan. Azonban talán célszerűbb lenne a nyelvtanfolyamokat intenzívebbé tenni, azaz az oda vezényelt állományt munka alól mentesíteni a tanfolyam időtartamára. Ezzel a folyamatos felkészülés biztosított lenne, illetve az intenzitás miatt talán még gyorsabban és egyszerűbben tudnák letenni a vizsgát a hallgatók. A külsős nyelvtanfolyamokon valószínűleg a hosszú ideig tartó távollét miatt kevés a részt vevő.

4. A határ menti közös járőrszolgálatok tapasztalatai a nyelvismeret tükrében

A főkapitányság schengen belső határon helyezkedik el, három határ menti rendőrkapitánysággal: Kőszeg, Szombathely, Körmend. E kapitányságok rendelkeznek (még) határrendészeti és közbiztonsági osztályokkal. A felsorolt kapitányságok négy osztrák járási kapitányság (Oberpullendorf, Oberwart, Güssing, Jennersdorf) különböző felügyelőségeivel és egy szlovén járás (Lendava) járőreivel látnak el közös határ menti járőrszolgálatot.

A közös szolgálatok száma változó a havi 8-10- től (Szombathely) a havi 30-35-ig (Körmend). A szolgálatot ellátó személyek egy rövid képzésen vettek részt, melynek témája a szomszéd ország nyelvének, jogrendjének megismerésén túl a jogokra és kötelezettségekre terjedt ki. A Rendőrségen tapasztalható folyamatos fluktuáció, illetve átszervezések miatt már pótképzés is szükségessé vált, újabb személyek kerültek kiképzésre.

A határrendészeti és közbiztonsági osztályok vezetőinek tájékoztatása alapján a határ menti közös járőrszolgálatok során a közös nyelv – néhány kivételtől eltekintve – a szomszéd országé. Ez két dolognak tudható be. Egyrészt a Határőrségnél, illetve annak megszűnése után a Vas Megyei Rendőr-főkapitányságon nagy hangsúlyt fektettek/fektetnek a nyelvi képzésekre, másrészt szlovén viszonylatban a korábbi határsáv miatti elzártságban a jelenlegi középkorúak a nemzetiségi nyelvüket könnyebben megőrizték, azaz a vendvidéki szlovén nyelvet. (Egyébként emiatt az osztrák viszonylatban az őrvideki lakosok közt előfordul közös harmadik nyelvként a horvát.) Sajnos a következő generációban erre nem lehet számítani, azaz a mai húszévesek már nem értik, nem beszélnek a szlovén nyelvet, véleményem szerint a fluktuáció miatt a középtávolban már problémák lehetnek, valószínűleg közös harmadik nyelven fog az együttműködés zajlani.

5. Összefoglalás

Nyugat-Dunántúl (és ezen belül Vas megye) idegenforgalmilag kiemelt övezet, továbbá jelentős számú ingatlan van külföldi kézben, tehát a rendőr bármikor számíthat előfordulásukra.

Magyarul nem beszélő külföldiekkel a rendőrségi eljárások bármelyikében találkozhatunk, ugyanakkor a különböző eljárásokhoz kapcsolódó jogszabályokban a nyelvhasználat különféleképp van szabályozva. Javaslom ezek egységesítését, illetve a szabálysértési törvény módosítását mindenképpen a tekintetben, hogy nem legyen kötelező tolmácsot alkalmazni.

VMRFK állományából a nyelvvizsgával rendelkezők aránya magas, de a közterületi állományban alacsony. 2007-2009 között 204 fő kapott lehetőséget szervezetszerű keretek közt nyelvtanulásra. A főkapitányságon zajló (saját) nyelvképzések kiválóan szervezettek, az állomány igényeinek megfelelőek, azonban megfontolandó az intenzív nyelvtanfolyamok bevezetése, legalábbis kipróbálása. A központi nyelvtanfolyamok nem kedveltek az állomány körében.

A közös szolgálatokban általában a közös nyelv a túldoldali, azonban szlovén viszonylatban hamarosan közös harmadik nyelv fog szerephez jutni.